

BİLGİ NOTU TANER KILIÇ'A YÖNELİK YARGILAMA

Özet

Taner Kılıç, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi'nin kurucularından ve 2014'ten bu yana Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yürütüyor. Mülteci hukuku üzerine uzmanlaşmış bir avukat olan Kılıç, insan hakları örgütü Mazlum-Der'in İzmir Şubesi temsilciliği ve mülteci hakları örgütü Mülteci-Der bünyesinde de dahil olmak üzere on yıllardır Türkiye'de insan haklarını alanında çalıştı.

Bu bilgi notu Taner Kılıç'a yönelik "Fethullah Gülen Terör Örgütü" üyeliği suçlamasını ve yargılama sürecini bugüne kadar gelen süreci ele almaktadır.

Taner Kılıç 6 Haziran'da İzmir'deki hukuk bürosunda gözaltına alındı. Üç gün sonra "Fethullah Gülen Terör Örgütü'ne (FETÖ) üyelik" ile suçlanarak yargılanmak üzere tutuklandı. O günden beri İzmir'de Şakran Cezaevi'nde tutuluyor. Hakkındaki iddianame 9 Ağustos'ta tamamlandı. 4 Ekim 2017'de Kılıç'ın adı, aralarında Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Direktörü İdil Eser'in de yer aldığı ve Büyükdada'da bir çalıştay sırasında gözaltına alınan on hak savunucusu hakkında hazırlanan iddianameye de eklendi.

17 Ekim'de İstanbul'daki mahkeme Taner Kılıç'ın adının da yer aldığı iddianameyi kabul etti. Suçlamalarla karşı karşıya olan diğerleri gibi, o da "silahlı terör örgütü üyeliği" ile suçlanıyor. Hak savunucuları davasının ilk duruşması 25 Ekim'de gerçekleşti ve duruşma sonrasında 5 Temmuz'da gözaltına alınan on hak savunucusundan yargılanmak üzere tutuklanan sekizi tahliye edildi. Taner Kılıç'ın ayrı bir şekilde yargılandığı diğer davanın ilk duruşması ise 26 Ekim'de İzmir'de gerçekleşti. Bu ilk (ve son) duruşmada İzmir mahkemesi, İstanbul mahkemesinin Kılıç'ın İstanbul'daki yargılamaya dahil edilmesi kararını onayladı ve İzmir'deki ayrı yargılama sürecini sonlandırdı.

Böylece, 25 Ekim tarihinde başlayan Hak Savunucuları Davasında tek tutuklu sanık, toplantı sırasında orada olmayan Taner Kılıç oldu.

İkinci duruşma 22 Kasım'da İstanbul'da gerçekleşti. Üçüncü duruşmanın tarihi 31 Ocak 2018 olarak belirlendi.

Yetkililer, Gülen hareketi tarafından iletişim kurmak için kullanıldığını ifade ettiği, güvenli bir cep telefonu mesajlaşma uygulaması olan ByLock'un Ağustos 2014'te Taner Kılıç'ın telefonuna indirildiğini iddia ediyor. Bu, yetkililer tarafından öne sürülen ve Kılıç'ı Gülen hareketiyle ilişkilendirdiği varsayılan temel iddiadır.

Bugüne kadar bu iddiayı destekleyen güvenilir bir kanıt sunulmamıştır. Taner Kılıç Bylock'u indirdiğini ya da kullandığını reddediyor. Hatta son dönemde gerçekleşen gözaltılar ve yargılamalarla bağlantılı olarak kamuoyuna geniş çapta yansıyana kadar uygulamanın adını dahi duymadığını belirtiyor. Uluslararası Af Örgütü'nün talebiyle gerçekleştirilen Kılıç'ın telefonunun iki bağımsız bilirkişi incelemesi, telefonuna Bylock indirildiğine dair bir iz bulunmadığını ortaya çıkarmıştır. "FETÖ" üyeliğine, hatta suç teşkil eden herhangi bir faaliyette bulunduğu dair güvenilir bir kanıt olmadığından, Uluslararası Af Örgütü, Taner Kılıç'ın koşulsuz bir şekilde serbest bırakılması ve kendisine yönelik suçlamaların düşürülmesi çağrısında bulunmaktadır.

Taner Kılıç'ın "FETÖ" üyeliğine dair sunulan kanıtlar

1. Türkiye yetkililerinin Gülen hareketi tarafından iletişim amaçlı kullanıldığını ifade ettiği bir mesajlaşma uygulaması olan ByLock'u cep telefonuna indirmek ve kullanmak. **Açıklama:** Taner Kılıç ByLock mesajlaşma uygulamasını ne indirdi ne de kullandı. Uluslararası Af Örgütü Kılıç'ın telefonu hakkında iki rapor hazırlamıştır. Biri Türkiye'den bağımsız bir uzman tarafından, diğeri ise SecureWorks isimli saygın bir uluslararası teknoloji şirketi tarafından hazırlanmıştır. Her iki raporda da Taner Kılıç'ın telefonunda ByLock izine rastlanmadığı sonucuna varılmıştır (ayrı raporlara bakınız). Savcılık Kılıç'ın ByLock indirdiği iddiasını destekleyen herhangi bir kanıt sunmamıştır. Tersine, dosyaya ekledikleri Kılıç'ın telefonunun geçmiş veri trafiği ByLock kullanıldığını kanıtlayan herhangi bir iletişim kaydı sunmamaktadır.

2. Taner Kılıç'ın kayınbiraderinin, hakkında yakalama kararı olan, Gülen bağlantılı Zaman gazetesinin eski yayın işleri müdürü olması. **Açıklama:** Bu, yardım ve yataklık suçlamasını ima etmektedir. Taner Kılıç uzun süredir Gülen hareketini eleştirmektedir. Kız kardeşinin eşine yönelik herhangi bir suçlama konuyla ilgisizdir.

3. Taner Kılıç'ın üç kızından birinin Gülen bağlantılı bir okula gitmiş olması. **Açıklama:** Türkiye genelinde insanlar çocuklarını, politikalarından bağımsız olarak, yüksek bir eğitim standardı sunduğu için Gülen bağlantılı okullara göndermişlerdir.

4. Gülen bağlantılı Bank Asya'da "kişisel ekonomik çıkarlarına ters olarak" kullandığı bir hesabının olması ve bunun Kılıç'ın bir Gülen kurumu olduğu için bankaya destek vermek amacıyla hesabına para koyduğuna işaret ettiği iddiası.

Açıklama: Taner Kılıç bu hesabı yukarıda bahsedilen kızının okuluna okul ücretlerini yatırmak için açmıştır. Hesabı başka hiçbir amaçla kullanmamıştır. Bank Asya Türkiye genelinde insanların kullandığı, bilinen bir bankaydı. Banka hesabı sahibi olmak suç teşkil eden bir faaliyete kanıt olamaz.

5. Taner Kılıç Büyükkada'daki çalıştayın hazırlıklarından haberdardı ve Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Direktörü İdil Eser ve Büyükkada davasının diğer sanıklarından biri olan Günel Kurşun ile iletişimdedi. Bu iddia Taner'i Büyükkada davası ile ilişkilendirmektedir ve İstanbul'daki davaya eklenmesini meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Savcı ayrıca, "Fethullah Gülen Terör Örgütü (FETÖ)"nün kendi hedeflerine erişmek için devlet kurumlarına ve sivil topluma sızdığını iddia etmektedir ve böylece Taner Kılıç'ın (ve muhtemelen İdil Eser'in) Uluslararası Af Örgütü bünyesindeki çalışmaları aracılığıyla "FETÖ"nün hedeflerine hizmet ettiklerini ima etmektedir. **Açıklama:** Uluslararası Af Örgütü'nün çalışmaları tarafsız ve bağımsızdır ve herhangi bir ideoloji, din, hükümet veya gruptan bağımsızdır. Taner Kılıç insan hakları ve mülteci hakları çalışmaları nedeniyle siyasi yapılar genelinde saygı duyulan bir kişidir. Kılıç'ı, yargılanmak üzere tutuklu olduğu sırada gerçekleşen rutin bir insan hakları çalışmayı ile ilişkilendirme girişimi temelsiz ve gariptir. Gizli olmak veya suç unsuru taşımak bir yana çalıştay, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi, Yurttaşlık Derneği, İnsan Hakları Gündemi Derneği ve İnsan Hakları Derneği de dahil olmak üzere Türkiye'deki insan hakları kuruluşlarının oluşturduğu bir ağ olan İnsan Hakları Ortak Platformu (İHOP) inisiyatifinde düzenlendi. Bu dört kurumun üyeleri/çalışanlarının yanı sıra benzeri insan hakları inisiyatifleri ve kurumlarının üyeleri de çalıştayın katılımcıları arasındaydı. İnsan hakları savunucularının dijital okur-yazarlık ve güvenlik konularında kapasitelerini artırmayı ve Türkiye'de insan hakları açısından kötüye giden bağlam içerisinde hak savunucularını stresle baş etme, esenlik, direnç ve etkinliklerini koruma yöntemleri hakkında bilgilendirmeyi hedefleyen bir çalıştay düzenleme kararı, İHOP'un Nisan 2017'deki toplantısında alınmıştı. Bu tür eğitimler, dünyanın her yerindeki STK topluluğu arasında yaygın eğitimlerdir.

ByLock Hakkında Ek Bilgi ByLock az bilinen bir akıllı telefon mesajlaşma uygulamasıdır. Uygulama mesajların içeriğini korumak için standart bir şifreleme yöntemi kullanmaktadır. Kıdemli bir Türkiye yetkilisi Türkiye istihbaratının bu yılın başında uygulamanın şifresini kırdığını ve on binlerce kullanıcının izini sürmek için kullanabildiğini ifade etmiştir; fakat yetkililerin mesajların gerçek içeriğinin

şifresini kırıp kıramadıkları veya sadece mesajların üstverisine (ör. Bir mesajın içeriğini değil; göndericisini, alıcısını, tarihini ve saatini tespit eden veri) ulaşım ulaşılamadıkları hala belli değildir.

Yetkililer ByLock sunucusuna erişimleri olduğunu iddia etmektedir. Taner Kılıç'ın uygulamayı indirdiği suçlamasını sunucuda bulunan kayıtlara dayandırıyor olabilirler. Ancak ByLock sunucusundaki kayıtlar temel alınarak bireysel kullanıcıların tespit edilebileceği son derece kuşkuludur.

Önde gelen bir siber güvenlik şirketi olan Fox IT, ByLock sunucusunda yer alan bilgilere dayanarak bireysel telefonların tespit edilebileceği de dahil olmak üzere yetkililerin ByLock hakkındaki iddialarına dair ciddi şüpheler ortaya koyan "ByLock Kanıtları Hakkında Uzman Tanıklık Raporu" hazırlamıştır. Rapora göre, sunucu, bireysel telefonların IMEI numarasına ya da belirli bir sim kartın IMSI numarasına göre değil, sadece IP adreslerine dayanarak kullanıcıları ayırt etmekte ve yine IP adresine göre bilgi depolamaktadır. Ancak, Türkiye yetkililerinin ByLock sunucusu ile iletişime geçen Türkiye'deki tüm IP adreslerine erişimi olsa dahi, aynı IP adresini belirli bir zamanda kullanan yüzlerce telefon olabileceğinden, bu durum onların bireysel kullanıcıları ya da bireysel telefonları tespit etmesini sağlayamaz. ByLock'un indirildiği ve kullanıldığı iddiası doğru olsaydı bile, bu kendi başına bir suça dair kanıt oluşturamaz. ByLock tüm dünya genelinde indirilebilen ücretsiz bir uygulamaydı.

Yargılama Süreci

Masum olduğuna dair çok güçlü deliller olmasına rağmen Taner Kılıç, iki duruşma sonrasında ve gözaltına alındığı tarihten bu yana yedi aydan uzun süredir halen tutuklu bulunuyor.

25 Ekim'de İstanbul'da görülen ilk duruşmada mahkeme, Taner Kılıç'ın İstanbul'da gözaltına alınan on hak savunucusuna yönelik kovuşturmaya eklenmesi talebini kabul etti. Mahkeme, aleyhlerindeki ve Büyükada'daki çalıştay hakkındaki iddiaların güçsüzlüğünün altını çizerek, İstanbul'da gözaltına alındıktan sonra tutuklanan sekiz hak savunucusunu tahliye etti. Mahkeme, davası İzmir'de bir mahkeme tarafından görülen Taner Kılıç'ın tutukluluğu hakkında karar verme yetkisine sahip değildi.

Ertesi gün, 26 Ekim'de, İzmir mahkemesi tarafından görülen duruşmada mahkeme, İstanbul'daki mahkemenin Kılıç'ın dosyasının İstanbul savcılığına sevk edilmesi talebini kabul etti. Mahkeme ayrıca, hakkında güvenilir hiçbir kanıt sunulmamış olmasına rağmen Kılıç'ın tutukluluğunun devamına karar verdi.

Mahkeme Kılıç'ın devam etmekte olan tutukluğunun nedeni olarak "delillerin hala toplandığı" gerçeğine atıfta bulundu.

22 Kasım'da İstanbul'da görülen ikinci duruşmada tanık olarak dinlenen bağımsız bilirkişi mahkemeye Taner Kılıç'ın telefonunda ByLock izine rastlanmadığına ve telefon kayıtlarında ByLock kullandığına işaret eden bir kanıt olmadığına dair kanıt sundu. Buna rağmen ve devletin hala ByLock iddiasını destekleyecek hiçbir kanıt sunmamış olmasına rağmen, mahkeme tutukluğunun devamına karar verdi.

31 Ocak'ta görülecek üçüncü duruşma öncesinde, hükümetin ByLock kullanmakla suçlanan bazı kişilerin, telefon kayıtlarının ByLock sunucusu ile iletişime geçildiğini göstermesine rağmen, aslında diğer bağlantılı uygulamalar kullanmış olabileceklerini kabul etmesiyle, Türkiye genelinde serbest bırakılanlar oldu. Fakat Taner Kılıç henüz serbest bırakılanlar listesinde yer almıyor. Ayrıca devletin, duruşma öncesinde, Taner Kılıç'ın telefonunun, serbest bırakılması gerektiği yönündeki savunmalara daha fazla katkıda bulunacak bir adli incelemesini sunup sunmayacağı da hala belirsizliğini koruyor. Bununla birlikte, serbest bırakılmalar ve ByLock iddialarının temeline dair artan şüpheler üçüncü duruşmaya doğru daha olumlu bir ortam yaratıyor.